

tid vil kunne faae Velighed til at drøfte et Forslag som dette, der dreier sig om Beskyttelse af Borgernes personlige Frihed. Selve Forslaget skal jeg ikke udtale mig nærmere om, men kun gjøre nogle ganske faa Bemærkninger. Den Tanke, at der skulde gives Erstatning for uskyldigt Varetægtsfængsel, har i en Række af Aar staaet paa Dagsordenen. Jeg tror, at Lægmænd, om jeg saa maa kalde dem, de, der ikke høre til Juristernes Kreds, have haft temmelig let ved at slutte sig til Tanken. Hos dem har den i Reglen let fundet Bisalb. Underledes har det stillet sig i den juridiske Verden; der har man med Omhyggelighed søgt at begrunde selve Ideen, og det har i saa Henseende, som det saa tidt ser, været overmaade vanskelig at finde den rette Begrundelse, skjøndt Sagen er bleven drøftet overordentlig omhyggelig. Jeg tror, at man kan sige, at efterhaanden er Stemmningen ogsaa i den juridiske Kreds stærkt vunden for Tanken, men at denne desuagtet møder Modstand hist og her, er sikkert, og at den maaste ogsaa vil møde nogen her i Thinget, er jo rimeligt. Det Spørgsmaal, som blandt Andet har været og vel ogsaa vil blive Gjenstand for Strid, er, om Vedkommende skal have et blot Willigheds- eller et Netskrav. Den nyeste Lov, som blev forelagt den svenske Rigsdag for ikke fuldt et Aar siden af Regjeringen, gaar kun ud paa, at det skal være et Willighedskrav. Min Opfattelse er, at han skal have et Netskrav for at komme fuldt ud til sin Retsnydelse. Et andet Spørgsmaal, som har været stærkt omtvistet, og som vistnok kan siges at være det tvivlsomste i denne Sag — jeg selv har noget hældt til den Mening, som jeg nu ikke har optaget i Lovforslaget — er, om Erstatning bør tilstaaes Enhver, der frifindes, eller kun den, hvis Uskyld er godtgjort. Dette har særlig i Tyskland været Gjenstand for vidtgaaende Undersøgelse, og Juristerne kom ad theoretisk Veie, efter flere Gange at have holdt Møder om det, paa den saakaldte tydske Juristdag til det Resultat, at Enhver, der frifindes, skal have Erstatning. Denne Opfattelse staar lidt i Forbindelse med Jurvinstitutionen, men tillige noget i Forbindelse med, at Juristerne, som jeg nys antydede, vilde søge theoretisk at forklare de Følelser, der leve saa vel hos Jurister som hos andre Mennesker, og naar dette ikke helt kan lykkes dem, ere de nødsagede til at gaa den Veie at finde en juridisk Begrundelse. Efter den Mening, som jeg nu har — og den er Resultatet af en omhyggelig Overveielse af Sagen — er jeg kommen til den Opfattelse, som jeg tror stemmer med, hvad

jeg kan kalde Lægmænds-Meningen, at kun den virkelig Uskyldige bør have Erstatning. Jeg tror, at det vilde være en af de største Anstødsstene for denne Lov, om man vilde give Erstatning til Enhver, der frifindes, thi Alle vide, at det er Noget, der hyppigt forekommer, at en Forbryder frifindes, uagtet han rimeligvis er og i den almindelige Mening anses for at være Forbryderen, men fordi Beviset brister, idet det ikke har været muligt ligeoverfor hans haardnakkede Benægtelse at komme ham til Livs; men det er for den almindelige Følelse i høi Grad stødende, om han skal have en Præmie for sit Benægtelses-system. Det er desuden et forskjelligt Grundlag, hvorefter Straffen idømmes, og Erstatning skal tilkjendes. Staten kan ikke idømme Straf, uden at det er godtgjort, at Vedkommende har begaaet en Forbrydelse, men Erstatning, tror jeg nok, skal ikke tilkjendes, uden at det er godtgjort, at Vedkommende har Krav paa Erstatning, det vil sige, uden at han oplyser, at han har lidt en virkelig Uret, og den gives ikke blot, fordi han frifindes, men kun, naar han virkelig er uskyldig. Ved Siden deraf er der en Mængde Vanskeligheder og maaste ogsaa tvivlsomme Spørgsmaal, men dem skal jeg ikke komme ind paa ved Forelæggelsen af Forslaget, i den Henseende vil jeg forholde mig taus ogsaa ved Iste Behandling, indtil jeg ser, om de komme frem, saa er det jo tidsnok at hvare paa dem.

Jeg skal endnu blot gjøre den Bemærkning, at jeg forrige Aar samtidig med dette Forslag indbragte et Forslag om Godtgørelse til Vidner. Med Hensyn til dette har jeg den samme Betænkelse, som jeg har havt ved Indbringelsen af det andet Forslag, at det maaste kunde være det Rigtigste foreløbig at holde det tilbage, og jeg begrunder Tilbageholdelsen af det blandt Andet ogsaa derpaa, at Forslaget utvivlsomt vil medføre ikke uvæsentlige Udgifter, og disse Udgifter, som maa henregnes til Delinkventomkostningerne, bæres for Tiden af Kommunerne. Der er mange Gange fremkommet Ønske om, at Delinkventomkostningerne skulde bæres af Statskassen, det er jo muligt, at dette Ønske kan realiseres i en ikke altfor fjern Fremtid. Jeg tror i alt Fald, at det er rigtigt at oppebie denne Fremtid, uden at jeg derfor vil binde mig, hvis jeg ser, at der virkelig er Sympathi for Forslaget; det mødte imidlertid forrige Gang forskjellige Indvendinger, hvis Berettigelse jeg tilbøielig erkjender. Jeg tillader mig med disse Ord at indbringe dette Forslag og anbefaler det til det høie Things Opmærksomhed.